

**Силабус навчальної дисципліни
«МОНІТОРИНГ ДОВКІЛЛЯ»**

Галузь знань: 10 Природничі науки
 Спеціальність: 101 Екологія
 Освітня програма: Екологія
 Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
 Курс: 3
 Семестр: 5

Факультет	Природничо-географічний
Кафедра	Хімії, екології та методики їх навчання
Викладач(-і)	ПІБ: Душечкіна Наталія Юріївна Посада: доцент кафедри хімії, екології та методики їх навчання E-mail: n.ju.dushechkina@udpu.edu.ua
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.dls.udpu.edu.ua/course/view.php?id=8407
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна обов'язкового компонента
Загальний обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / години	6/180
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Денна форма: лекції (20год.), лабораторні (40год.),самостійна робота (120 год.)
Політика дисципліни	<p>Академічна доброчесність. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є необхідною умовою освітнього процесу, базується на недопущенні практик списування, плагіату, фабрикації. Академічна доброчесність регламентується Кодексом академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Документи стосовно академічної доброчесності (про запобігання та виявлення академічного плагіату, про курсові роботи, етичний кодекс здобувачів вищої освіти тощо) наведені на сторінці ДОКУМЕНТИ та ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту УДПУ: https://udpu.edu.ua/.</p> <p>Відвідування занять. Здобувачу вищої освіти не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину, то здобувачу вищої освіти не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття. Здобувач вищої освіти має право оформити індивідуальний графік навчання. При об'єктивних причинах пропуску занять, здобувачі вищої освіти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE: https://dls.udpu.edu.ua/. Здобувачі на заняттях можуть використовувати мобільні телефони та ноутбуки.</p> <p>Креативна ініціатива здобувача вищої освіти. Здобувач вищої освіти має можливість за власної ініціативи самостійно підготувати доповідь відповідно до тем робочої програми: лекційних, лабораторних занять на основі пошуку та огляду наукових публікацій за заданою тематикою дисципліни, або поглибленому опрацюванні окремих лекційних тем, або дотичних тем; самостійно вибирати тему доповіді використовуючи літературний фонд наукової бібліотеки університету, Інтернет мережі з творчою обробкою отриманої інформації.</p>
Що будемо вивчати?	Моніторинг – багатофункціональна система спостережень за станом довкілля. Моніторинг складових довкілля
Чому це треба вивчати?	Курс дисципліни спрямований на формування у майбутніх фахівців знань, умінь та практичних навичок спрямованих на засвоєння концепцій здійснення моніторингу навколишнього природного середовища на локальному, регіональному, національному та глобальному рівнях; ведення кадастрів природних ресурсів, обліку об'єктів, що шкідливо впливають на стан довкілля, прогнозування стану довкілля на перспективу, розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для проведення природоохоронних заходів та їх представлення в картографічному вигляді
Яких результатів можна досягнути?	Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із

	<p>застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.</p> <p>Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.</p> <p>Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.</p> <p>Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.</p> <p>Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.</p> <p>Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.</p> <p>Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>
Як можна використати набуті знання та уміння?	<p>Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.</p> <p>Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.</p>
Зміст дисципліни	<p>Становлення і розвиток моніторингу довкілля як галузі екологічної науки</p> <p>Класифікація систем моніторингу довкілля. Характеристика державної системи моніторингу довкілля в Україні</p> <p>Моніторинг впливу антропогенних факторів на довкілля</p> <p>Моніторинг як система оцінки стану довкілля</p> <p>Джерела екологічної інформації</p> <p>Біологічний моніторинг</p> <p>Моніторинг атмосфери</p> <p>Моніторинг ґрунтів</p> <p>Моніторинг гідросфери</p>
Обов'язкові завдання	<p>-формування знань та вмій, необхідних майбутньому фахівцеві для роботи в регіональних і національних природоохоронних службах України;</p> <p>-оволодіння здобувачами базовими знаннями з:</p> <p>-принципів створення і функціонування системи моніторингу;</p> <p>-принципів узгодженості нормативно-правового та організаційно-методичного забезпечення сумісності технічного, інформаційного і програмного забезпечення складових частин системи моніторингу;</p> <p>-принципів своєчасності та систематичності спостережень за станом довкілля в зоні дії техногенних об'єктів, отримання комплексності оброблення і використання екологічної інформації, що знаходиться і зберігається в системі моніторингу.</p>
Міждисциплінарні зв'язки	<p>Радіоекологія, моніторинг водних ресурсів, екологічна безпека, екологічна стандартизація і сертифікація, ІК технології в галузі.</p>
Інформаційне забезпечення (з репозитарію, фонду бібліотеки УДПУ та ін.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бондар О. І., Фінін Г. С., Унгурян П. Я., Шевченко Р. Ю. Дистанційні методи моніторингу довкілля - Херсон : Олді-плюс, 2019. - 297 с. 2. Боголюбов В. М., Сафранов Т. А., Клименко М. О. Моніторинг довкілля - Херсон : Гринь Д. С., 2013. - 529 с. 3. Панченка С. М., Тихенко Л. В. Основи спостережень за станом довкілля - Суми : Університетська книга, 2013. - 351 с. 4. Клименко М. О. Моніторинг довкілля: практикум - Кондор, 2012.- 284 с. 5. Клименко М. О. Моніторинг довкілля-К.: Академія, 2006.- 359 с.

Поточний контроль	Виконання завдань лабораторних робіт, тестування, ІНДЗ.
Підсумковий контроль	Екзамен.

Розробник

Наталія ДУШЕЧКІНА